

نکات بهداشتی مهم به وقت آماده‌سازی غذا

دکتر بهادر حاجی‌محمدی

بازرس انجمن علمی بهداشت و ایمنی مواد غذایی ایران

این دستورالعمل‌های بهداشتی مختص دوران همه‌گیری ویروس کووید-۱۹ نبوده و بهتر است در مواقع بروز هرگونه همه‌گیری باکتریایی یا ویروسی به این مسائل بهداشتی توجه کنیم. احتمالاً با برخی از اینها آشنا هستید، با این حال مرور این نکات مهم برای یادآوری همیشه الزامی است:

افراد مبتلا به بیماری‌های تنفسی بهتر است در فرآیند آماده‌سازی غذا در منزل مشارکت نکنند. در صورتی که مبتلایان به بیماری‌های تنفسی مجبور به تهیه غذا هستند، حتما در آشپزخانه از ماسک استفاده کنند.

قبل از انجام فرآیند آماده‌سازی و تهیه مواد غذایی، دست‌ها را با آب گرم و صابون به مدت ۲۰ ثانیه بشوید و سپس دست‌ها را کاملاً خشک کنید.

حین آماده‌سازی غذا باید از دستکش استفاده شود. دستکش‌های یک‌بار مصرف برای این‌کار مناسب هستند و باید پس از اتمام کار در سطل زباله دور انداخته شوند.

به انتقال عوامل میکروبی از غذای خام به غذای پخته (آلودگی متقاطع) گفته می‌شود. برای پیشگیری از آلودگی متقاطع حین آماده‌سازی مواد غذایی باید دقت کرد ابزارهایی مثل چاقو و قاشق و... که در تماس با مواد غذایی خام بودند نباید با مواد غذایی پخته در تماس باشند.

سطوح و تجهیزات مورد استفاده برای آماده‌سازی غذا در آشپزخانه باید ضدعفونی شوند تا احتمال انتقال میکروب‌های بیماری‌زا کاهش پیدا کند. گفته شده است باید برای نظافت سطوح و تجهیزات از پارچه‌های جداگانه استفاده شود تا از پراکندگی احتمالی ذرات عفونی و میکروارگانیسم‌های بیماری‌زا پرهیز شود.

طبق دستورالعمل وزارت بهداشت، برای ساخت محلول ضدعفونی‌کننده باید مقدار پنج میلی‌لیتر معادل یک قاشق چایخوری از محلول سفیدکننده خانگی را در ۷۵۰ میلی‌لیتر آب معادل حدود چهار لیوان حل کرد. از این محلول برای ضدعفونی‌کردن ظروف، سطوح و پارچه‌های نظیف می‌توان استفاده کرد. از آب‌جوش نیز می‌توان برای ضدعفونی‌کردن ظروف استفاده کرد.

افزایش اختلالات وسواس با شیوع کووید-۱۹

شایع‌ترین اختلال در بشر، چه در حوزه پزشکی و چه روانپزشکی، اختلال اضطراب است و وقتی یک عامل استرس‌زا مانند کرونا وارد می‌شود، شیوع و شدت اختلالات اضطرابی افزایش می‌یابد. دکتر بهزاد قربانی، متخصص بیماری‌های اعصاب و روان و عضو تیم تخصصی مرکز درمان ناباروری ابن سینا گفت: سرآمد اختلالات اضطرابی

در «روز جهانی بدون دخانیات» می‌خواهیم ببینیم بعد از ترك سیگار چطور با تغذیه سالم، بدن را ترمیم کنیم که دچار اضافه‌وزن هم نشویم

راهنمای روزهای پسا سیگار

برای این‌که کمبود کافئین و نیکوتین، بعد از ترك سیگار آزاد رهنده نباشد و دچار سردرد نشوید، روز را با نوشیدن یک تا دو فنجان چای سبز و خوردن یکی دو تکه بیسکویت ساده شروع کنید

متهاب خسروشاهی سلامت

حتماً به تجربه در یافته‌اید از مجبور کردن کسی به انجام دادن یا ندادن کاری معمولاً جواب نمی‌گیریم. حتی وقتی فرزندتان را یا پرخورد قه‌ری نسبت به انجام ندادن کاری وادار می‌کنید، گویی نسبت به انجام آن حریص‌تر شده و بیشتر به سوی آن رغبت نشان می‌دهد؛ پس هیچ‌کسی را نمی‌توان به ترك سیگار مجبور کرد، مگر این‌که «خودش بخواهد» اگر شما هم تصمیم گرفته‌اید سیگار کشیدن را کنار بگذارید، عالی است؛ آفرین به اراده‌تان! برای این‌که موفق شوید، علاوه بر ورزش نیازمند تغذیه مناسب هستید. در کشور ما از چهارم تا دهم خرداد «هفته ملی بدون دخانیات» و روز دهم خرداد «روز جهانی بدون دخانیات» نامیده شده است. این مناسبت‌ها و تصمیم و اراده شما را بهانه کردیم تا درباره تغذیه بعد از ترك سیگار صحبت کنیم. چند نکته هم برای آتهایی داریم که نگران اضافه‌وزن بعد از ترك سیگار هستند.

دور بریزید تا بتوانید

مگر می‌شود سیگار در قفسه‌های مختلف خانه یا زیپ مخفی کیف و کت پنهان شده باشد و آن‌وقت ترکش کنید! طبیعی است چنانچه عامل محرکی وجود داشته باشد؛ تصور این‌که «آخرین نخ» را بکشید و بعد هم تمام... اصلاً ممکن نیست به‌ویژه تا یک سال نخست ترك سیگار.

بنابراین خانه را در اولین قدم پاکسازی کنید. بعد از پاکسازی نیازمند خوراکی‌های جایگزین هستید که آدامس از بهترین‌های آنه‌است. پس بهتر است بسته‌های مختلف و رنگارنگ آدامس را بخريد و آنها را در همان جاهایی بگذارید که قبلاً پاك‌ت‌های سیگار جا خوش کرده بودند.

سرگرمی خوش طعم

در همه رژیم‌های غذایی، خوردن يك لیوان ذرت بوداده با کمی نمك، مجاز

و سواس است که شرایط فعلی موجب تشدید آن می‌شود. نوع بعدی فوبیا یا هراس است. امروزه ما با افرادی مواجه هستیم که بیش از سه ماه است از ترس ابتلا به بیماری از منزل خارج نشده‌اند. درست است که افراد مبتلا به بیماری‌های ایمنی و زمینه‌ای و سالمندان تا حد امکان باید در خانه بمانند، اما افراد جوان و سالم نباید خود

و سواس است که شرایط فعلی موجب تشدید آن می‌شود. نوع بعدی فوبیا یا هراس است. امروزه ما با افرادی مواجه هستیم که بیش از سه ماه است از ترس ابتلا به بیماری از منزل خارج نشده‌اند. درست است که افراد مبتلا به بیماری‌های ایمنی و زمینه‌ای و سالمندان تا حد امکان باید در خانه بمانند، اما افراد جوان و سالم نباید خود

برای این‌که چاق نشوید

معمولاً یکی از اتفاقات همراه با ترك سیگار «اضافه‌وزن» است. برای جلوگیری از بروز اضافه‌وزن نامناسب- مقداری اضافه‌وزن طبیعی است- به این نکته‌ها دقت کنید:

رعایت قانون ۲۰/۸۰: حدود ۸۰ درصد از خوراکی‌های مصرفی روزانه باید از انواع غذاهای سالم باشد. اگر مطمئن شدید که ۸۰ درصد شما تأمین شده است، می‌توانید کمی ناپرهیزی کرده و مثلاً چند حلقه پفک یا چند جرعه نوشابه بنوشید.

بیش از عادت: به‌جای سه وعده غذایی و دو وعده میان‌وعده، می‌توانید مقدار مصرف غذا را تا پنج وعده در روز و میان‌وعده را تا سه وعده اضافه کنید و به جای آن حجم مصرف در هر وعده را کاهش دهید.

دائماً تغییر دهید: در طعم‌ها، برنامه غذایی و شکل استفاده از مواد اولیه تهیه غذاها، تا حد ممکن تغییر ایجاد کنید. توجه به تنوع، شما را به خوردن غذاهای

است. پس بهتر است از این خوراکی هم دم دست داشته باشید. اما ذرت بوداده بهتر است خانگی باشد. از کره یا روغن جامد برای تهیه آن استفاده نکنید. مقدار نمک آن باید کم باشد. اما استفاده از همه انواع ادویه‌ها برای طعم‌دار کردن آن مجاز است. بیش از یک لیوان صبح و یک لیوان بعد از ظهر، مجاز به مصرف نیستید.

قدم به قدم به مزه برسید

سیگار، به پاپانه‌های چشایی روی زبان و محوطه دهان آسیب رسانده و توانایی آنها را برای حس کردن طعم مزه‌ها از بین می‌برد. به همین دلیل حتی بعد از ترك سیگار هم تا مدتی حس چشایی مختل بوده و طعم، مزه و بوها را خوب احساس نخواهید کرد. همین مسأله می‌تواند دلیل دلزدگی از غذا خوردن باشد. اما شما به تغذیه خوب نیاز دارید. برای این‌که بتوانید غذاها را با اشتها بخورید از چاشنی‌های طبیعی کمک بگیرید که محرک چشایی هم هست. آب لیموترش و نارنج، اضافه کردن غوره یا لیمو عمانی به غذا، استفاده از گیاهان معطر و طعم‌دهنده به غذا و... از راهکارهای کمک به تحریک حس چشایی و بویایی است.

به طبیعت پناه ببرید

بدن شما به «آنتی‌اکسیدان‌ها» برای ترمیم نیاز دارد. یکی از مهم‌ترین منابع آنتی‌اکسیدانی، میوه و سبزی تازه هستند. ویتامین‌های C و E از بهترین آنتی‌اکسیدان‌ها برای ترمیم بافت‌های آسیب‌دیده زبان هستند. علاوه بر این، خوردن میوه و سبزی تازه، مشکل یبوست را برطرف کرده و سموم زودتر از بدن دفع می‌شوند. بنابراین در برنامه روزانه‌تان باید

رادر خانه حبس کنند. این نوع مواجهه نشان‌دهنده فوبیا است.

وی تأکید کرد: نباید اجازه دهیم که شیوع این ویروس کار و زندگی ما را تحت‌تأثیر قرار دهد. همه ما می‌توانیم با رعایت اصول ساده بهداشتی مانند شست‌وشوی دست‌ها و استفاده از ماسک از خودمان محافظت کنیم. / جام جم دیلی

نکته

سالم سوق داده و ضمن جلوگیری از خستگی از رژیم غذایی، مانع از اضافه‌وزن و میل به کشیدن سیگار می‌شود.
ورزش کنید: هر روز نیم‌ساعت ورزش کنید. این کار هم به ترك سیگار و هم به جلوگیری از اضافه‌وزن کمک می‌کند.
کالری‌ها: به مقدار مصرف روغن‌های غیراشباع در سالاد یا پخت و پز، میزان تنقلات مصرفی مانند آجیل‌ها و... هر خوراکی حاوی کالری دقت کنید.
برچسب‌ها: بیش از خرید هر ماده غذایی، برچسب اطلاعات آن را بخوانید تا از ترکیب‌های داخل آن آگاه شوید.
آب: کنار دست‌تان همیشه یک لیوان یا بطری آب داشته باشید. نوشیدن آب، راه خوبی برای کنترل میل به سیگار، رفع گرسنگی کاذب و دفع سموم بدن از طریق افزایش حجم ادرار است.

انتخاب کنید.

به جای خوردن تنقلاتی مانند انواع خوراکی‌های تهیه شده با شیرینی افزودنی، غذاها یا تنقلات سرخ‌شده، انواع نوشیدنی کافئین‌دار غلیظ و سنگین، خوراکی‌هایی مانند انواع میوه تازه، کره بادام زمینی، انواع آجیل خام، ذرت بوداده، آدامس، نوشیدنی‌ها با طعم تند و خوش‌عطر مانند انواع دمنوش و چای سبز طعم‌دار یا ساده را جایگزین کنید.

گرسنه و مضطرب نمانید

یکی از دلایلی که می‌تواند میل به کشیدن مجدد سیگار را زنده کند، گرسنگی است؛ به‌ویژه اگر گرسنگی باحال اضطراب و عصبانیت همراه باشد. بنابراین به این موارد دقت کنید:
گرسنه نمانید. برای این کار همیشه در کشوی میز کار یا قفسه‌های خانه، آدامس و تنقلات سالم داشته باشید تا هر زمان میل به سیگار داشتید، آنها را مصرف کنید.

خردشده‌ها: کرفس، هویج، موز، سیب، گلابی، خیار و کدو را خرد کرده و داخل ظرفی کنار دست‌تان بگذارید. به محض احساس نیاز به کشیدن سیگار، سبزی یا میوه را بجوید.

گوشت را حذف کنید

بعضی از تحقیقات نشان می‌دهد خوردن گوشت قرمز باعث می‌شود تا طعم و عطر سیگار بیشتر و بهتر حس شود و از طرفی میل به کشیدن سیگار هم تشدید شود. بنابراین گرچه گوشت قرمز از منابع مهم پروتئینی است، تا اطمینان کامل از ترك سیگار، گوشت قرمز را از برنامه غذایی خود حذف کنید.

بیشتر بدانیم

علل احتمالی قاعدگی نامنظم

قرص‌های ضدبارداری: در این قرص‌ها از هورمون‌های استروژن و پروژسترون استفاده می‌شود که از تخمک‌گذاری جلوگیری می‌کنند؛ پس از قطع مصرف قرص‌های ضدبارداری ممکن است بازگشت چرخه قاعدگی به روال سابق تا شش ماه طول بکشد.

بیماری‌های مزمن: بیماری‌های مزمنی مانند دیابت هم روی چرخه قاعدگی مؤثرند. نوسانات قند خون با تغییرات هورمونی بی‌ارتباط نیست؛ بنابراین دیابت کنترل‌نشده هم می‌تواند در مواردی موجب قاعدگی نامنظم شود.

پیش‌یائسگی زودهنگام: اغلب خانم‌ها بین ۴۵ تا ۵۵ سالگی وارد یائسگی می‌شوند، اما بروز علائم در حوالی ۴۰ سالگی را زودتر یعنی پیش‌یائسگی زودهنگام که حاکی از کاهش ذخایر تخمک‌هاست و به بی‌نظمی و درنهایت، قطع قاعدگی منجر می‌شود.

مشکلات تیروئید: کم‌کاری

یا پرکاری تیروئید را هم جزو

علل احتمالی

بی‌نظمی‌های

قاعدگی مدنظر

داشته باشید.

منبع: HealthLine

قاعدگی نامنظم در اوایل قاعده‌شدن و همچنین در آستانه یائسگی طبیعی است. چرخه قاعدگی اغلب خانم‌هایی که هنوز یائسه نیستند، معمولاً ۲۸ روزه است، اما به‌طورکلی، چرخه قاعدگی می‌تواند بین ۲۱ تا ۳۵ روز متغیر باشد. قاعدگی نامنظمی که در چرخه طبیعی نمی‌گنجد، ناشی از عوامل مختلفی است، ازجمله:

استرس: داشتن استرس می‌تواند روی هورمون‌ها و حتی قسمتی از مغز به نام هیپوتالاموس که مسؤول تنظیم عادت ماهانه است، تأثیر بگذارد. استرس به‌مرور زمینه‌ساز انواع و اقسام بیماری‌ها یا بعضاً افت‌وخیزهای ناگهانی در وزن می‌شود که همگی روی چرخه قاعدگی مؤثرند.
کمبود وزن یا چاقی: برخی اختلالات خوردوخوراك ازجمله بی‌اشتهایی عصبی روی چرخه قاعدگی هم اثر می‌کنند؛ کمبود وزن غیرطبیعی می‌تواند روی عملکردهای اساسی بدن تأثیر سوء بگذارد، اما با بازگشت بدن به وزن طبیعی اوضاع بهتر می‌شود. یادتان باشد که اضافه‌وزن هم مانند کمبود وزن می‌تواند مشکل‌ساز شود.

سندرم تخمدان پلی‌کیستیک: این‌عارضه‌ای است که موجب می‌شود بدن در تولید هورمون مردانه آندروژن زیاده‌روی کند؛ به‌عبارتی، تخمدان‌ها درنتیجه به‌هم خوردن تعادل هورمونی کیست‌ساز می‌شوند. ابتلا به سندرم تخمدان پلی‌کیستیک می‌تواند روی تخمک‌گذاری اثر کند و در چرخه قاعدگی مشکل آفرین شود.

صدف درآلود

سلامت

